
KIRJANDIÕPETUS

1.1. Valikaine kirjandiõpetus

Kirjandiõpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes eneseväljendusoskust, arutus- ja analüüsioskust, väitlemis- ja arutlemisoskust. Samuti, et arendada õpilastes kriitilise mõtlemise oskust ja suulist eneseväljendusoskust. Antud oskuseid saab rakendada edaspidi muudes ainetundides.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nädalatundide jaotumine

Kirjandiõpetust õpetatakse 6. klassis 1 ainetund nädalas.

Õppeaine	Nädalatunde klassiti
Kirjandiõpetus	1
Kokku	35

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kirjandiõpetuse valikaine põhikoolis on oluline samm noorte suhtluspädevuse ja analüüsioskuse arengu toetamisel. Valikaine pakub õpilastele võimalust omandada ja süvendada oma suhtlemis- ning argumenteerimisoskust ning aitab mõista ühiskonna toimimist, mis on tänapäeva maailmas hädavajalik. Kirjandiõpetuse õpe on kavandatud nii, et see oleks kooskõlas reaalse maailma vajadustega, pakkudes õpilastele praktilisi oskusi, nagu andmete analüüs, argumendi loomine, oma arvamuse esitamine ja põhjendamine ja kaaslaste mõtestatud kuulamine.

Lisaks nimetatud oskustele rõhutab kirjandiõpetus ka kriitilist mõtlemist, probleemide lahendamist ja meeskonnatööd, mis on olulised oskused igas eluvaldkonnas.

Kirjandiõpetus on osa põhikooli keele- ja kirjandusõpetusest ja see ühendab eesmärk tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Keeleoskus kõnes ja kirjas on inimese mõtlemis- ja tundevõime kujunemise, intellektuaalse arengu ja sotsialiseerumise alus. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes.

Ainevaldkonna õppeainetes omandab õpilane keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusoskusi, et kasvada põhikooli lõpuks teadlikuks, aktiivseks ja vastutustundlikuks lugejaks, kirjutajaks ja suhtlejaks. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteediloomet ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane on võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi, valdkonnasisene lõiming ja läbivate teemade käsitlemine

Üldpädevused kirjandiõpetuses üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Tegevused ja protsessid
Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt	Kirjandiõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse. Suhtlus ja kõlblus. Kaasaja ühiskonna elu. Ülekoolilised üritused (aktused, aastapäevad) Kooli traditsioonid (õpetajatepäev, Tartu rahu, Eesti Vabariigi aastapäev, adventiüritus) Rahvakalendri tähtpäevad (mardipäeva kombestik, sõbrapäev) Väärtuskonfliktid kirjandusteostes, lugemistundides. Etenduste, kirjandusteoste arvustuste kirjutamine, arutlused klassis.
Sotsiaalne- ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade	Kirjandiõpetuse tundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütlemata, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri

<p>reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel</p>	<p>laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.</p> <p>Õpilasmavalitsuse töö (klassivanema valimine)</p> <p>Õpilaste suutlikkus klassikaaslaste ja õpetajatega suhelda, vastata ootustele.</p> <p>Tegelaskujude analüüs kirjandusteostes. Väitlused, kirjanduslik kohtuprotsess, raamatukokkuvõtted. Kooliüritusteks valmistumine, eeskavade valmistamine.</p>
<p>Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme</p>	<p>Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitlevate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.</p>
<p>Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.</p>	<p>Kirjandiõpetuse tundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.</p> <p>Raamatukogu tund (ennustav lugemine). Raamatukogust vajaliku info otsimine, võimaluste kasutamine, koostöö.</p>
<p>Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.</p>	<p>Kirjandiõpetuse tundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamist ja põhjendamist oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.</p> <p>Suuline vastamine, peast vastamine.</p> <p>Oskus valida vastavalt suhtlusolukorrale sobiv stiil/ sõnavara.</p> <p>Raamatuesitlused ja -kokkuvõtted, loetu ja kuuldu põhjal küsimuste esitamine ja vastamine.</p>
<p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades</p>	<p>Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Tekstide vormistamine arvutis</p> <p>Veebis artiklite lugemine ja kriitiline hindamine</p>

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske. Olla teadlik edasiõppimisvõimalustest, rakendada finantskirjaoskust.

Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise ja nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega kirjandiõppetundides.

Klassi- ja ülekooliliste ürituste korraldamine.

Digipädevus- suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutvas ühiskonnas nii õppides, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest, osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat abistab toimetulekut kiiresti muutvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes. Oluline on oskus leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle usaldusväärsust. Digipädevus annab õpilasele võimaluse osaleda digitaalses sisuloomes: tekstide, piltide vms loomisel ja kasutamisel, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades. Olla teadlik digikeskkonna ohtudest, osata kaitsta privaatsust, isikuandmeid; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Veebisõnaraamatud, kirjakeele uuendus, keele korraldus, iseseisev töö interneti tekstiga.

Tööde korrektne, nõuetekohane vormistus. Infootsing.

Kirjade kirjutamine ja vormistus.

Artiklite analüüs ja informatsiooni õigsuse kontrollimine. Eesti keele käsiraamatu kasutamine.

1.5. Õppe kavandamise ja korraldamise erisused

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatus eesmärkidest ning loomingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) toetatakse loomingu valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 6) taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 7) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega.

1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Kirjandiõpetuse hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse kujundavat hindamist. Semestri lõpus hinnatakse õppeaine arvestatud/mittearvestatud.

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Õpilane kaasatakse hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Enesehindamise tööriistad: Luua enesehindamise töölehed või küsimustikud, mis aitavad õpilastel mõtiskleda oma õppimise üle ja hinnata oma edusamme. Need võivad sisaldada küsimusi nagu "Mis oli selle töö/ülesande juures kõige keerulisem?" või "Milliseid uusi oskusi ma õppisin?"

Eesmärkide seadmine: Julgustada õpilasi seadma endale konkreetseid, mõõdetavaid, saavutatavaid, asjakohaseid ja ajaliselt piiritletud eesmärke. See aitab neil oma õppimist paremini planeerida ja hinnata.

Pidev tagasiside: Anda õpilastele regulaarset ja konstruktiivset tagasisidet, mis aitab neil mõista oma tugevusi ja arenguvajadusi. Tagasiside peaks olema suunatud nii protsessile kui ka tootele.

Kaaslaste hindamine: Kasutada kaaslaste hindamist, et õpilased saaksid õppida teiste vaatenurkadest ja arendada kriitilist mõtlemist. Kaaslaste tagasiside võib olla eriti väärtuslik projektide ja rühmatööde puhul.

Õppimise peegeldamine: Korraldada klassi lõpus arutelusid või peegeldamisseansse, kus õpilased saavad jagada oma kogemusi ja õppetunde.

Hindamine lähtub Ruila Põhikooli hindamisjuhendist. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

1.7 Õppekeskkonna erisused

Kool koostöös aineõpetajatega korraldab kirjandiõpetuse õpet:

- 1) viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
- 2) ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaõppe ülesanded);

Kirjandiõpetus – 6. klass 1 tundi nädalas (35 tundi aastas)

II kooliastme (6. klass) lõpuks õpilane:

- 1) väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 2) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
- 3) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris tekste;
- 4) osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, teeb koostööd;
- 5) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad.
- 6) koostab argumenti vastavalt argumenti koostamise reeglile;
- 7) teab mis on väitlemine ja oskab baastasandil väidelda.

Teemad:

1. Tutvumine väitluse ja argumenteerimisega	Õppesisu
Põhimõisted: väide, väitlemine, argument	
Õppesisu:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tegelemine väärtuskasvatusega. Kirjandiõpetus kujundab õpilase esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab tema mõtte- ja tundemaailma. • Suhtlemis- ja väljendusoskuse arendamine. Kirjandiõpetus arendab õpilase sotsiaalseid ja kommunikatiivseid oskusi, suulist ja kirjalikku väljendusoskust. 	

- Erinevad mängud ja oma arvamuse avaldamine.
- Väitluse näidistega tutvumine (videod).
- Väite kirjutamine.

Õpitulemused

Õpilane:

tutvub väitlusega;
mõistab, mis on väitlus;
oskab nimetada argumendi osasid;
oskab koostada lihtsamat argumenti.

Lõimingu võimalused:

Esinemisõpetus (selge eneseväljendus)
Eesti keel ja kirjandus (lause moodustamine)

Lõimingu AHK plaaniga: 1. septembri aktus

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd: argumendi kirjutamine mõnel köitval teemal (päevakohasel)

2. Argumenteerimine

Õppesisu

Põhimõisted: argumenteerimine

Õppesisu:

- Erinevad mängud ja oma arvamuse avaldamine suuliselt.
- Argumendi kirjutamine üksi ja paaristööna.
- Argumendi selge esitus.
- Üksteise kuulamine ja tagasiside andmine.
- Külalisõpetaja tunnis (Eesti Väitlusselts).
- Mäng "Tšempion"
Kaks väitlejat seisavad klassi ees, neist vasakpoolne on teema jaataja ja parempoolne teema eitaja.

Juhendaja loeb väitlusteemade valikust ette ühe väitlusteema (soovitatavalt lihtsama) ning annab väitlejatele 30 sekundit mõtlemisaega.

Mõtlemisaja lõppedes esitab jaataja 30 sekundi jooksul argumendi teema poolt.

Kui jaataja on lõpetanud, on eitajal samuti 30 sekundit kõneaega, mille jooksul ta võib vabal valikul jaataja argumendi ümber lükata või oma argumendi esitada (mõlemat teha või mitut argumenti esitada selle ajaga kindlasti ei jõua).

Väitluse lõppedes hääletavad kuulajad, kumb väitleja neile usutavam tundus (esitatud argumentide, mitte enda arvamuse põhjal teemast).

Rohkem hääli saanud väitleja on tšempion, tema jääb väitlema, vahetades poolt (kui ta enne jaatas, siis nüüd eitab) ning talle tuleb publiku hulgast uus vastane. Protsess kordub, kuni kõik õpilased on saanud 1–2 korda väidelda. Seejärel võib kuulutada võitjaks väitleja, kes oli kõige pikemat aega tšempion ehk võitis kõige rohkem väitlusi.

Õpitulemused

Õpilane:

teab millest koosneb argument, oskab nimetada argumendi osi ning selgitada millest iga argumendi osa koosneb;

koostab lihtsamat argumenti kirjalikult ja suuliselt;

esitab oma argumenti veenvalt;

oskab teha paaristööd.

Lõimingu võimalused:

Kirjandus – argumendi kirjutamine kohustusliku kirjanduse raamatust lähtuvalt.

Lõiming AHK plaaniga: jõulupidu, Roheline Kool

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd: argumendi kirjutamine loetud kohustusliku kirjanduse raamatu põhjal (probleemi püstitamine)

3. Ümberlüke

Õppesisu

Põhimõisted: ümberlüke, ümberlükke struktuur

Õppesisu:

- Mäng "Rooside sõda"

Kaks võistkonda on üksteise vastas rivas. Võistkondade kaks esimest liiget tulevad laua juurde.

Juhendaja ütleb väitlusteema, mille poolt väitlejad peavad esitama argumendi. Mäng käib kiiruse peale: kui väitleja on valmis argumenti esitama, annab ta märku (tõstab käe, vajutab laual olevat nuppu, paneb enne käe laual olevale kohale vmt) ning esitab argumendi, mis peab kestma vähemalt 10 sekundit.

Kui juhendaja otsustab, et argument on sisuline, annab ta võistkonnale punkti. Kui väitleja esitab väga nõrga argumendi või annab märku, kuid ei oska üldse argumenti esitada, saab punkti vastasvõistkond.

Seejärel tuleb kummastki võistkonnast järgmine esindaja ja juhendaja ütleb järgmise väitlusteema.

Mäng kestab seni, kuni kõik väitlejad on saanud võimaluse esineda.

- Ümberlükke struktuuriga tutvumine.
- Argumendi kirjutamine, selle esitamine kaaslastele.
- Kaaslase argumendile ümberlükke kirjutamine.

Õpitulemused

Õpilane:

teab mis on ümberlüke;

teab millistest osadest koosneb ümberlükke struktuur;

oskab kirjutada lihtsamat ümberlüket;

oskab kaaslast kuulata;

eristab olulist ebaolulisest.

Lõimingu võimalused:

Lõiming AHK plaaniga: Eesti Vabariigi aastapäev

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd:

4. Tõestamine

Õppesisu

Põhimõisted: tõestamine, tõestusmaterjal, allikas, allikakriitilisus

Õppesisu:

- Mäng "Robinsonid"
Populaarse tõsielusaate järgi nimetatud mängus istuvad kõik osalejad algul klassi ees ning juhendaja on ainus publiku liige. Juhendaja ütleb väitlusteema ning väitlejad peavad igaüks tooma selle teema poolt või vastu 15 sekundi jooksul argumenti. Juba toodud argumenti ei tohi uuesti kasutada. Esinemisjärjekorra võib ka enne kõnelemist kokku leppida, siis tuleks seda pärast iga vooru muuta.
Kui kõik väitlejad on esinenud, otsustab juhendaja, kelle argument oli kõige nõrgem. See mängija langeb mängust välja ja osaleb edasi publikuna, muutudes automaatselt žürii liikmeks.
Juhendaja ütleb uue teema ning väitlejad esitavad taas oma argumentid. Žürii (igal liikmel on üks hääl) hääletab jälle ühe inimese välja ning väljahäätatu liitub publikuga.
Mängu võidab väitleja, kes jääb viimasena „saarele“ ehk keda ei hääletata välja.
- Fakt või arvamus? Õpetaja esitab erinevaid väiteid ja õpilased peavad otsustama, kas see on fakt või arvamus.
- Allikakriitilisuse hindamine.
- Töö digivahenditega.
- Argumendi kirjutamine. Kohtunikutöö tegemine ja tagasiside andmine.
- Argumendi kirjutamine koostööna - üks õpilane kirjutab argumendi, siis antakse see edasi, et seda parendada ja siis veelkord edasi. Loetakse ette ja antakse tagasisidet.
- Töö ja analüüs etteantud argumendiga – leia koht, kus on väide, selgitus, näide jne.

Õpitulemused

Õpilane:

teab mis on allikakriitilisus;
tõendamine argumendi kirjutamisel - õpilane rakendab allikakriitilisust töös.

Lõimingu võimalused:

Eesti keel ja kirjandus - loovtöö kirjutamine.

Lõiming AHK plaaniga: koduõppepäevad (loovtöö)

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd:

5. Kirjandi kirjutamine

Õppesisu

Põhimõisted: kirjandi ülesehitus, kirjand

Õppesisu:

- Õpilane kirjutab kirjandi.

Õpitulemused

Õpilane:

teab missugustest osadest kirjand koosneb;
kirjutab kirjandi mustandi ja puhtandi;
õpilane argumenteerib kirjalikult.

Lõimingu võimalused:

Emakeel – kirjandi kirjutamine, õigekirjareeglid
Informaatika – kirjandi vormistamine Microsoft office keskkonnas
Kirjandus – teema seotud lugemisega

Lõiming AHK plaaniga:

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd: kirjandi kirjutamine arvutis

6. Kõne

Õppesisu

Põhimõisted: kõne

Õppesisu:

- Tutvumine kõne ülesehitusega.
- Videomaterjaliga tutvumine.
- Kõne kirjutamine, seejärel töö paarilisega.
- Kõne esitamine AI abiga
- Tagasiside andmine.

Õpitulemused**Õpilane:**

teab samme ja nippe, et enesekindlalt esineda;

teab hea kõne ülesehitust:

oskab kirjutada kõne;

esitab kõne;

Kuulab kaaslase kõne ja annab toetavat tagasisidet.

Lõimingu võimalused:

Loodusõpetus - teema on seotud Rohelise Kooliga

Eesti keel - lauseloome

Esinemisõpetus - enesekindla esinemise meeldetuletus

Lõiming AHK plaaniga:**Kodukoha käsitluse võimalused:**

IKT ja praktilised tööd: kõne kirjutamine AI abiga

7. Väitlus**Õppesisu**

Põhimõisted: väite tugevdamine, kokkuvõte

Õppesisu:

- 1) Argumentide äratundmine - õpilased jagunevad 3–5-liikmelistesse gruppidesse ja arutavad, millised on argumendid, mida juhtkirjas esitatakse. Eesmärk on iga argument ühe lausega kokku võtta (sisuliselt tuleb igale argumendile koostada väitelause).

Grupid toovad kordamööda välja, milliseid argumente esitatakse ja mis nende pealkirjad võivad olla.

Argumendid kirjutatakse tahvlile, koos arutletakse:

Kas argumendid on veenvad? Miks?

Kuidas võiks neile argumentidele vastu vaielda?

2) Rollimängu väitlus

Õpilased saavad erinevad rollid (nt teadlane, poliitik, talunik, õpilane) ja peavad väitlema oma rollist lähtuvalt, kuid väitluse ülesehitus ei ole veel õige väitlusformaadi järgi.

3) Video (väitlemine) vaatamine ja analüüs. Järeldused.

4) Koostöö tegemine ja argumendi kirjutamine, argumentide tugevdamine, kokkuvõtte kirjutamine.

5) Väitluse läbimängimine väitlusformaadi järgi.

6) Tagasiside andmine.

Õpitulemused

Õpilane:

Omab baastadmisi väitlusformaadist;

Oskab baastasandil väitlusformaadi järgi väidelda;

Oskab argumenti tugevdada ja kokkuvõtet kirjutada.

Lõimingu võimalused:

Kirjandus – loetud raamatu tegelane ja tema käitumise põhjendamine

Ühiskonnaõpetus - artiklid päevakajaliste teemadega, töö juhtkirjadega

Lõiming AHK plaaniga:

Kodukoha käsitluse võimalused:

IKT ja praktilised tööd: väitluseks ettevalmistus ja selle läbimängimine

8. Teabetekstide käsitlemine

Õppesisu

Põhimõisted: teabetekst

Õppesisu:

Teabetekstide lugemise õppimine:

- Määra teksti liik ja žanr. Tutvu pealkirja, illustratsioonide, pilttekstide, teksti alguse ja lõpuga.
- Põgus pilguheit tekstile. Vaata üle kogu tekst, pööra tähelepanu pealkirjale, alapealkirjale, illustratsioonidele, graafikutele, skeemidele, kirjastiilile jne.
- Ennustamine. Ennusta saadud info põhjal, mida tekst võiks sisaldada. Mida tead nähtusest või probleemist enne lugemist?
- Loe tekst läbi ja tee märkmeid. Ole märkmete tegemisel täpne ja loov. Kirjuta välja tundmatud sõnad ja otsi neile seletus.
- Vestle tekstiga. Väitle, ole poolt või vaidle teksti mõtetele vastu. Esita erinevaid argumente, heuristilisi küsimusi.
- Refereeri. Anna edasi teksti sisu oma sõnadega, autori mõtet moonutamata. Esita kõik olulised seisukohad, jätta kõrvale ebaoluline.

Tekstianalüüsi tegemine - suulise hinnangu andmine loetud teosele.

Raamatukogude infosüsteemide kasutamine. Viitamine ja autoriõiguste tähenduse avamine.

Õpitulemused**Õpilane:**

loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi; kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad.

Lõimingu võimalused:

Lõiming AHK plaaniga: emakeelenädal, Eesti Vabariigi aktus

Kodukoha käsitlemise võimalused:**IKT ja praktilised tööd:****9. Töö proosateosega****Õppesisu**

Põhimõisted: proosateos

Õppesisu:

- Loetud raamatu põhjal pressikonverentsi korraldamine, kus õpilased jagunevad ajakirjanikeks ja raamatu tegelasteks: ajakirjaniku rollis olevad õpilased mõtlevad koos küsimused ning raamatu tegelase positsioonile asuvad õpilased peavad andma argumenteeritud vastuse lähtuvalt raamatust loetule.

Õpitulemused**Õpilane:**

osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd.

Lõimingu võimalused:

Kirjandus – kohustusliku kirjanduse analüüs

Lõiming AHK plaaniga: emakeelenädal

Kodukoha käsitluse võimalused: Eestimaised kirjanikud

IKT ja praktilised tööd: raamatu lugemine, pressikonverentsi korraldamine ja küsimuste koostamine, rühmatöö